

การนำธรรมาภิบาลมาใช้ในโครงการก่อสร้าง
ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ

THE GOVERNANCE COMMITTEE FOR THE CONSTRUCTION OF
BUENGCHAMAO SUBDISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION

พ.อ.อ.พงศกร ศรีสุวรรณ

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานก่อสร้าง

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในโครงการก่อสร้าง: ศึกษา กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานโครงการก่อสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อภายใต้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลและเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ความสุจริต ความมีประสิทธิภาพและความมีประสิทธิผล ตอบสนองความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่ได้อย่างเต็มที่ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์ ผู้บริหารจำนวน 1 คน ข้าราชการประจำ จำนวน 2 คน ผู้ปกครองท้องถิ่น จำนวน 3 คนและประชาชนผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ มีการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล โดยได้ปฏิบัติตามแนวทางหลักพื้นฐาน 6 ประการ ของหลักธรรมาภิบาล โดยส่วนใหญ่จะเน้นไปที่ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วม โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ร่วมแสดงความคิดเห็น ปัญหาและอุปสรรคพบว่า กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องในบางเรื่องยังล้าสมัยไม่ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบันทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน ซึ่งทำให้ภาพที่ออกไปสู่สาธารณชนนั้น มองว่าองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้ให้ความสำคัญเป็นธรรม ข้อเสนอแนะการสร้างธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อต้องได้รับความร่วมมือจากพนักงานส่วนตำบลส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ชุมชน โดยต้องมีการอบรมหลักธรรมาภิบาล

อบรมการปฏิบัติงานในสายวิชาชีพของพนักงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานถูกต้องแม่นยำ ปฏิบัติงานจรรยาบรรณ คุณธรรม ในภาคประชาชนนั้นต้องมีการจัดประชุมทั้งประธานชุมชน ประชาชนในเขตพื้นที่สม่ำเสมอ เพื่อชี้แจงการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนในการตรวจสอบ ด้านความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้ออีกทางหนึ่งด้วย

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่อยู่เคียงคู่กับสังคมไทยมาเป็นเวลานาน จะเห็นได้จาก หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในสมัยอยุธยา มีคำว่า “จ้อราษฎร์บังหลวง” ซึ่งเป็นคำที่เรียกการคอร์รัปชัน ในสมัยนั้น ความหมายของคำว่า คอร์รัปชัน ตาม พจนานุกรมสังคมศาสตร์ (ผาสุก พงษ์ไพจิตรและ สังคีต พิริยะรังสรรค์, 2537: 55) ให้คำจำกัดความว่าคอร์รัปชัน คือ การใช้อำนาจเพื่อได้ให้มาซึ่งกำไร ตำแหน่ง ชื่อเสียงเกียรติยศ หรือผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มโดยวิธีการที่ฝ่าฝืนกฎหมายหรือมาตรฐานทาง ศีลธรรม อาจารย์ถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนของผู้มีตำแหน่งในราชการ เพื่อให้ได้ผลประโยชน์เข้าตนและพรรคพวก ทั้งในด้านสังคม ด้านการเงิน ด้านตำแหน่ง ส่วน วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2532: 25) ได้ให้ความหมายของ คอร์รัปชันไว้ว่า คอร์รัปชัน คือ การที่ข้าราชการมีความมุ่งหวังและมีอุปนิสัยทั่วไปที่มุ่งแสวงหาอำนาจ ความมั่งคั่งและเกียรติยศจากระบบราชการ เป็นอุปนิสัยที่ข้าราชการแสวงหาอำนาจและผลประโยชน์จากการปฏิบัติราชการในทางมิชอบ

การคอร์รัปชันเป็นความผิดที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายอาญา อันได้แก่ ความผิดต่อ ตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดที่เกี่ยวกับความยุติธรรม ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการกระทำเพื่อแสวงหา ผลประโยชน์ที่มิชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เช่น การเบียดบังทรัพย์สินของทางราชการเป็นของตน หรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต การใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ การบอกว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์แก่เจ้าพนักงาน ประเภทของคอร์รัปชัน มีอยู่ 2 ประเภท ดังนี้

1. การคอร์รัปชันขนาดเล็กน้อย (Petty Corruption) คือ การรับเงินที่ไม่ชอบธรรม หรือไม่ถูกต้องของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นจำนวนเงินที่ไม่มากนัก เพื่อดำเนินการบางอย่างให้กับผู้ที่ให้เงิน

2. การคอร์รัปชันขนาดใหญ่ (Big Corruption) ซึ่งมักเป็นการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่รับเงินในรูปแบบของสินบนเป็นเงินจำนวนสูง และโครงการใหญ่ ๆ เช่น บริษัทต่างๆ (Gift) เป็นการคอร์รัปชันอีกประเภทหนึ่ง เป็นการให้ตอบแทนในรูปแบบสิ่งของ หรือการให้ตอบแทนในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การเชิญไปรับประทานอาหาร ซึ่งเป็นการพยายามสร้างความสัมพันธ์อันใกล้ชิด

(ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, 2530: 3)

การทวีความรุนแรงของปัญหาคอร์รัปชันส่งผลให้องค์กรเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศหลายองค์กรมีความสนใจและศึกษาปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจังมากขึ้น และเล็งเห็นว่าการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันไม่อาจทำได้หากจะใช้กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายเพียงอย่างเดียวแต่จะต้องให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาโดยใช้ระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่าต้องรวมไปถึงการมีจริยธรรมในการบริหารของระบบราชการหรือ Good Governance in Bureaucracy หรือ Good Governance ที่เรียกกันว่า ธรรมภิบาลนั่นเอง

จากความเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยีในช่วงปัจจุบันได้ส่งผลทำให้ประเทศเผชิญกับปัญหาสำคัญที่คล้ายคลึงกันอันได้แก่มีรัฐบาลและระบบราชการที่ไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความยืดหยุ่น ทำงานล่าช้าไม่ทันกาล เนื่องจากเป็นกลไกและกระบวนการที่ออกแบบและกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในบริบทของสังคมอุตสาหกรรมที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เน้นการจัดโครงสร้างอำนาจในแนวตั้ง การปฏิบัติตามระเบียบและแนวทางที่รัดกุม เคยชินกับการดำรงอยู่ในสถานการณ์ที่สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไม่รวดเร็ว แต่เมื่อต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวดเร็ว ซับซ้อน และมีความไม่แน่นอนสูง การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้จึงค่อนข้างช้า ดังนั้น การปฏิรูประบบการจัดการปกครอง จึงเป็นปฏิริยาตอบสนองต่อสภาวะโลกาภิวัตน์และปัญหาการขาดประสิทธิภาพในการจัดการการปกครอง การปฏิรูปการจัดการปกครองของประเทศไทย ระบบราชการทุกระดับจึงต้องมีการปรับตัว และเป็นสิ่งที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้การเผชิญกับสภาวะโลกาภิวัตน์ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยปราศจากการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการการปกครองให้เหมาะสม ได้ส่งผลทำให้ประเทศต้องพบกับวิกฤตการณ์ที่เป็นปัญหาค่อนข้างร้ายแรง ได้แก่ ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ และผลพวงอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ การปฏิรูปการจัดการปกครองตามแนวทางธรรมภิบาล ทั้งในส่วนของกิจการของรัฐบาลและระบบราชการ จึงเป็นสิ่งที่สังคมไทยจะต้องจัดเร่งรัดให้มีการดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยมีข้อผูกพันที่จะต้องปฏิรูประบบการจัดการปกครองให้สอดคล้องกับหลักการธรรมภิบาล

แนวคิดเรื่องธรรมภิบาลในประเทศไทย ได้มีการสอดแทรกในการบริหารราชการแผ่นดินมานานแล้ว แต่ยังไม่ชัดเจนเท่ากับปัจจุบัน หลักธรรมภิบาล ได้มีการกล่าวถึงเป็นระยะในช่วงก่อนการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 แต่ยังไม่มีความแพร่หลายมากนัก กระทั่งมีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ขึ้น โดยมีสาระสำคัญที่มุ่งเน้นการบริหารบ้านเมืองที่โปร่งใส เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของภาครัฐมากขึ้น รวมถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และเน้นเรื่องของแนวคิดการกระจายอำนาจ ก่อให้เกิดการปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้คนในท้องถิ่นมีโอกาสในการบริหารภายในท้องถิ่นของตนเองได้

การกระจายอำนาจบริหารไปสู่ระดับท้องถิ่นในประเทศไทย ได้เกิดขึ้นตั้งแต่ในช่วงปลายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) แต่ได้เริ่มดำเนินงานอย่างเป็นทางการ

ในแผนพัฒนาฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังเหตุการณ์เดือนพฤษภาคม 2535 กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมีความสำคัญ และได้รับการดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมมากขึ้นภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับพุทธศักราช 2540 ที่กำหนดการกระจายอำนาจเป็นนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และกำหนดว่าต้องมีการดำเนินการวางแผนเพื่อให้มีการกระจายอำนาจเกิดขึ้นอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม ส่งผลให้การดำเนินการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นมีรูปแบบที่ชัดเจน โดยรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2540 ที่ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 ได้บังคับให้รัฐบาลกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น โดยเฉพาะมาตรา 334 ได้มีบทบังคับให้รัฐบาลออกกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลกลางต้องปฏิบัติตามเป็นครั้งแรกตามที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ดังกล่าว

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยในปัจจุบันมีอยู่ 5 รูปแบบ แบ่งออกเป็นรูปแบบทั่วไป 3 รูปแบบ ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) องค์กรบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) และรูปแบบพิเศษ 2 รูปแบบ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร (กทม.) และเมืองพัทยา ซึ่งการปกครองแบบท้องถิ่นที่มีมากที่สุดคือ องค์กรบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อและองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) (โกวิท พวงงาม, 2548: 32)

จากการประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้มีการคาดการณ์กันว่าช่วงเวลาหลังจากปีที่ 10 (2552) ประชาชนในท้องถิ่นจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเพื่อสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึง และเป็นธรรมโดยประชาชนจะมีบทบาทในการตัดสินใจการกำกับดูแลการตรวจสอบตลอดจนการสนับสนุนการดำเนินกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเต็มที่ ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคาดว่าจะมีการพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการ และการคลังท้องถิ่นที่พึ่งตนเอง และเป็นอิสระขึ้น ผู้บริหารและสภาท้องถิ่นจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและวิสัยทัศน์ ในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง จะเปลี่ยนบทบาทจากฐานะผู้จัดทำบริการสาธารณะมาเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ เป็นที่ปรึกษา และกำกับดูแลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็น ภายใต้ขอบเขตที่ชัดเจนและการปกครองในท้องถิ่นจะเป็นการปกครองกันเองของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง รวมทั้งรัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบัน พุทธศักราช (มาตรา 281-290) ที่ได้กล่าวไว้ว่า รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ และได้กำหนดให้ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวด้วย ทั้งนี้การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นพึ่งพาตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ซึ่งเป็นการลดบทบาทของรัฐบาล(ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค) ให้เหลือแต่ภารกิจหลักที่ต้องทำเท่าที่จำเป็น และกำกับดูแลภายในกรอบของกฎหมายเท่านั้น

ดังนั้นเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ซึ่งเป็นผลจากการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะผู้บริหารและสภาท้องถิ่น ถูกตรวจสอบความโปร่งใสในทุกๆ ด้านจากประชาชน ตั้งแต่เริ่มการเลือกตั้งผู้บริหารและสภาท้องถิ่นรวมถึงการบริหารและการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เสมอ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล หลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย เพื่อให้มีกระบวนการที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับวิธีการให้สอดคล้องกับสถานการณ์และเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น การนำหลักธรรมาภิบาลหรือหลักบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นหลักที่ได้รวมวิวัฒนาการทางการเมืองการปกครองสมัยใหม่ เข้าด้วยกันจึงมีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพการบริหารงานของระบบราชการทุกหน่วยงาน สำหรับประเทศไทยได้มีการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2542 ระเบียบดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 116 ตอนที่ 63 ง วันที่ 10 สิงหาคม 2542 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันถัดจากประกาศเพื่อประกาศให้องค์กรทุกส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชนให้มีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วน of ภาครัฐให้สามารถนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพโดยเร็วระเบียบนี้จะไม่ถูกยกเลิกเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล ทำให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ ปรับปรุงระบบกลไกการบริหารจัดการภาครัฐทั้งราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคและราชการส่วนท้องถิ่นเป็นการวางรากฐานการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เป็นกลไกการบริหารระบบราชการที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงประเทศที่กำลังพัฒนาเท่านั้น ประเทศที่พัฒนาแล้วก็ให้ความสำคัญในเรื่องธรรมาภิบาลด้วยเช่นกัน โดยมีกระแสการปฏิรูปการเมืองและปฏิรูปราชการในหลายประเทศซึ่งสาระของการปฏิรูปราชการก็คือ การนำหลักการของ ธรรมาภิบาลมาปรับใช้กับภาครัฐให้เหมาะสมทันสมัยกับความต้องการของประชาชนนั่นเอง ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง(public participation) การมีกระบวนการที่โปร่งใส (transparency) การพร้อมรับการตรวจสอบ(accountability) ความชอบธรรมในการใช้อำนาจ (political legitimacy) การมีกฎเกณฑ์ที่ยุติธรรมและชัดเจน (fair legal framework) และการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (effectiveness and efficiency) (สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.)

องค์กรบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรที่สะท้อนถึงความพยายามของรัฐบาลที่จะกระจายอำนาจสู่หน่วยการบริหารระดับตำบลซึ่งส่งผลให้้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นจุดเริ่มต้นของการกระจายอำนาจการบริหารการปกครองสู่องค์กรพื้นฐานในระดับตำบล และประชาชนได้รับประโยชน์จากองค์กรบริหารส่วนตำบลในด้านการพัฒนาตำบลซึ่งตรงกับปัญหา และความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมแนวคิดและกระแสประชาธิปไตยในสังคมปัจจุบันที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานตำบลจะมีมากขึ้นโดยผ่านผู้แทนของตนในองค์กรบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ เป็นที่เชื่อได้ว่าความเจริญและการพัฒนาในทิศทางที่ดีขององค์กรบริหารส่วนตำบลจะส่งผลให้เกิดความเจริญและการพัฒนาทางเศรษฐกิจการเมือง และสังคมในภาพรวมของประเทศต่อไป

(พรทิพย์ คำพอ, 2544: 56)

ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2537 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 เป็นผลให้สภาตำบลบึงชำอ้อ ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีรายได้เข้าหลักเกณฑ์จัดตั้งเป็นหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลโดยมีข้อมูลทั่วไปคือเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลางมีการขยายตัวของชุมชนเมืองการขยายตัวด้านเศรษฐกิจ ด้านการบริการ เติบโตขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากระบบผังเมืองรวม กล่าวคือพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่สีเขียวหรือพื้นที่เกษตรกรรม ดังนั้น การขยายตัวของพื้นที่จึงเป็นไปอย่างช้า ในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนี้ “ ถิ่นประเพณีและวัฒนธรรมงามล้ำสิ่งแวดล้อมชุมชนน่าอยู่ สาธารณูปโภคครบครัน มีการบริหารจัดการที่ดี มีความร่วมมือจากทุกส่วนของสังคม ชุมชนเข้มแข็ง ครอบครัวอบอุ่น สงบสุข สุขอนามัยสมบูรณ์ มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ” กล่าวโดยสรุปได้ว่ามีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในการบริการประชาชนและมีหลักการบริหารจัดการดี

ดังนั้น การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ เพื่อไปสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพราะหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักที่กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ควบคุมการบริหารงานโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนภาคเอกชน เข้ามาตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ ซึ่งก่อให้เกิดการกระตุ้น ตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อีกทั้งเป็นการผลักดันให้เจ้าหน้าที่ที่มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อซึ่งนับว่าน่าสนใจยิ่งในทัศนะของผู้ศึกษา ดังนั้น จึงศึกษาเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้กับการบริหารงานก่อสร้าง กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ เพื่อศึกษาถึงผลการดำเนินการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อภายใต้หลักธรรมาภิบาลเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานการปรับปรุงการปฏิบัติงานของข้าราชการซึ่งจะส่งผลโดยรวมต่อประสิทธิภาพในการนำนโยบายการกระจายอำนาจไปปฏิบัติให้บังเกิดผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานในโครงการก่อสร้าง ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อภายใต้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลโครงการก่อสร้าง ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อภายใต้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางในการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อในการนำหลักธรรมาภิบาลไปบริหารงาน โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารระดับสูงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ แบ่งเป็น รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ปลัด อบต. 1 คน หัวหน้าสำนักงานปลัด 1 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 3 คน ผู้ปกครองท้องที่ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน 2 คน ประชาชนผู้เกี่ยวข้อง 3 คน รวมทั้งหมด 11 คน

ใช้ระยะเวลาการศึกษา ตั้งแต่ กรกฎาคม - กันยายน 2554

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ ผู้ปกครองท้องที่ในเขตตำบลบึงชำอ้อ และผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจะเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ(key informant) จากประชากรกลุ่มนี้เพื่อนำมารวบรวมข้อมูล จำนวน 12 คน และใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) ตัวต่อตัว การสุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ศึกษา ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง ได้แก่

1. รองนายก อบต. 1 คน
2. สมาชิกสภา อบต. 3 คน
3. ปลัด อบต. 1 คน
4. หัวหน้าสำนักงานปลัด อบต. 1 คน
5. ผู้ปกครองท้องที่ 3 คน
6. ประชาชนผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน

วิธีการเข้าถึงข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการเข้าถึงข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามการเก็บรวบรวมข้อมูลข้อมูลด้านเอกสาร

ได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลด้านวิชาการจากแหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นตัวบุคคลและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น เอกสาร วารสารหนังสือที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล ตลอดจนผลการดำเนินงานในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนตำบลบึงชำอ้อตามหลักธรรมาภิบาล การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ผู้ศึกษาได้เตรียมความพร้อมในการเข้าไปสัมภาษณ์ผู้บริหาร พนักงาน โดยการสัมภาษณ์ทั้งที่ทำงาน สำหรับผู้นำชุมชนหรือผู้ประกอบการท้องถิ่นที่ได้สัมภาษณ์ในขณะที่มีการประชุมประจำเดือนขององค์กรปกครองส่วนตำบลและของอำเภอหนองเสือ

เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ใช้สัมภาษณ์แบบถึงตัว เป็นการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการก่อนถึงแนวความคิดในระบบการบริหาร การจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหาร พนักงาน และผู้ประกอบการท้องถิ่นที่มีความคิดเห็นเป็นอย่างไร จากนั้นถึงถามคำถามที่เตรียมไว้แบบเป็นทางการเป็นหัวข้อ ๆ เป็นประเด็น ๆ ไป การสัมภาษณ์แบบใกล้ชิดแบบเป็นกันเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แนวคำถามในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยการศึกษา ประเด็นคำถามจากวัตถุประสงค์ของการศึกษา และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของคำถามสามารถ ปรับได้ตามลักษณะของผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยอาศัยหลักการตั้งแนวคำถามที่มีข้อความเข้าใจง่าย คำถาม ปลายเปิดไม่มีคำถามนำโดยแนวคำถามนี้ได้รับข้อเสนอแนะแก้ไขจากอาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย

2. สมุดงานและแฟ้มข้อมูล เพื่อจดประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ทุก ๆ คำถามอย่างละเอียด ในการ สัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์จะมีการนัดหมายล่วงหน้าก่อนว่าผู้ถูกสัมภาษณ์มีเวลาว่างช่วงใดบ้าง และจะให้ สัมภาษณ์ที่ทำงานหรือที่บ้านพักอาศัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้นำเอาข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าวิจัยมาจัดทำให้เป็นระบบหา ความหมาย องค์ประกอบ เชื่อมโยงและหาความสัมพันธ์ของข้อมูลเพื่อให้สามารถนำไปสู่ความเข้าใจต่อการ เปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์ที่ศึกษา รูปแบบในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพนั้นมีหลายแบบ เมื่อผู้วิจัย ได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแล้ว ก็จะต้องนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์แต่ละรายเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ เพื่อหา ข้อสรุปร่วมกันนั้น มีได้หลายรูปแบบ โดยเชื่อมโยงกับการศึกษาเอกสารในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการ วิเคราะห์ข้อมูลหลายลักษณะ เพื่อให้ได้ภาพที่ชัดเจนมากที่สุดการวิเคราะห์ต่าง ๆ ได้แก่

1. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (analytic induction) เมื่อผู้วิจัยสัมผัสกับปรากฏการณ์ที่ทำวิจัย จะต้องสร้างข้อสรุปในระดับใดระดับหนึ่ง ข้อสรุปที่ได้นี้เป็น ข้อสรุปชั่วคราว ในการทำข้อสรุปชั่วคราวนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดหมวดหมู่ของแต่ละกลุ่มแนวคิดและทำการสังเคราะห์ข้อมูลในกลุ่มเดียวกัน เพื่อหาข้อมูลเหล่านั้นเกี่ยวข้องกับอย่างไรในเชิงวิเคราะห์และทำการเชื่อมโยงข้อสรุปย่อยต่าง ๆ เพื่อแสดงความสัมพันธ์และนำไปสู่ข้อสรุปที่ใหญ่ขึ้น ได้แก่ บทสรุปย่อยไปถึงบทสรุปสุดท้าย ซึ่งมีวิธีการดังนี้

1.1 การหาแบบแผนจากเหตุการณ์ ผู้วิจัยทำการหาแบบแผนของคำตอบที่ได้รับเพื่อหาข้อสรุปย่อย โดยทำการเชื่อมโยงแบบแผนเดียวกันเข้าหากัน

1.2 การจัดกลุ่มข้อมูล เมื่อทำการเชื่อมโยงแบบแผนของข้อมูลเดียวกันเข้าด้วยกัน จึงนำข้อมูลที่ได้ออกกลุ่มแต่ละกลุ่ม เพื่อหาความสัมพันธ์ของข้อมูลเหล่านั้น

1.3 การหาความคล้ายคลึงของข้อมูล นำข้อมูลในแต่ละกลุ่มแต่ละชุดมาเปรียบเทียบโดยแสดงลักษณะที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน โดยสามารถขยายขอบข่ายของการหาความคล้ายคลึงกัน ไปยังข้อมูลชุดต่อ ๆ ไปได้

1.4 การทำข้อมูลเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ นำชุดข้อมูลที่ได้ออกมาสร้างความเชื่อมโยงเข้าด้วยกันและมีสิ่งทีแสดงลักษณะความเป็นตรรกะเพื่อเชื่อมโยงกลุ่มหรือองค์ประกอบเหล่านั้นเข้าด้วยกัน จนข้อสรุปย่อยแต่ละแบบนั้นรวมเข้าเป็นบทสรุปร่วมกันในที่สุด

2. การวิเคราะห์โดยการจำแนกประเภทข้อมูล (typological analysis) การจำแนกประเภทข้อมูล คือการจัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่หรือประเภท โดยใช้เกณฑ์บางอย่างตามลักษณะที่ข้อมูลนั้นมีอยู่ร่วมกันเป็นจำแนก ปรากฏการณ์ที่นักวิจัยศึกษาเป็นความจริงที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเป็นการกำหนดความหมายให้แก่สรรพสิ่งและพฤติกรรมของมนุษย์ด้วยกันการจำแนกสิ่งต่าง ๆ จึงขึ้นอยู่กับการให้ความหมายให้แก่สรรพสิ่งและพฤติกรรมของมนุษย์ด้วยกัน การจำแนกประเภทของคนเรานั้นขึ้นอยู่กับการให้ความหมายแก่สิ่งนั้นและการเชื่อมโยงสิ่งนั้นกับสิ่งอื่น ซึ่งจำแนกประเภทของคนเรานั้นขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของสังคม โดยเราอาจกำหนดวิธีจำแนกที่แตกต่างออกไปจากที่ใช้กันอยู่ก็ได้ หากการทำเช่นนั้นนำไปสู่ความเข้าใจปรากฏการณ์สังคมได้ดีขึ้นอย่างไรก็ดีการจำแนกข้อมูลนี้มีหลายระดับ ได้แก่ การจำแนกประเภทข้อมูลในระดับจุลภาค

3. การวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล (comparative analysis) การเปรียบเทียบข้อมูลเป็นการแสวงหาความเหมือนและความแตกต่างที่มีอยู่ในคุณลักษณะ (qualities) หรือคุณสมบัติของข้อมูลตั้งแต่ 2 ชุดขึ้นไปอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างข้อสรุปที่กล่าวถึงลักษณะร่วมและแตกต่างของข้อมูล 2 ชุดนั้น โดยข้อมูลที่ให้นำมาเปรียบเทียบเป็นได้ทั้งเหตุการณ์หรือกลุ่มคำหรือแนวคิดเล็ก ๆ ก็ได้ และคุณสมบัติที่จะนำมาเปรียบเทียบเป็นการกำหนดประเภทของคุณสมบัติโดยผู้วิจัยคิดกรอบขึ้นเองก็ได้ เรียกว่า เป็นการวิเคราะห์ส่วนประกอบ (componential) หลักสำคัญของการวิเคราะห์ต้องพยายามหาส่วนประกอบที่หลากหลายมาเปรียบเทียบก็จะคมชัดขึ้นเท่านั้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความข้อมูล (interpretative analysis) การตีความข้อมูลคือ การพยายามจะดึงความหมายออกจากข้อมูลที่มีอยู่ เป็นการทำความเข้าใจว่าข้อมูลบอกอะไรแก่เราบ้าง เป็นการ

หาความหมายขึ้นลึกจากข้อมูล แต่เราต้องยอมรับว่าการตีความข้อมูล คือการคาดเดาความหมายเชิงวัฒนธรรมของพฤติกรรม แล้วเขียนข้อสรุปที่อธิบายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์นั้นจากการคาดเดาที่ดีที่สุด การตีความไม่ใช่การประมวลผลความหมายที่หลากหลายของพฤติกรรมมารวมไว้แล้วหาขอบเขตไม่ได้ หรือไม่สามารถลงข้อสรุปได้ว่าจะใช้ความหมายใดผู้ตีความข้อมูลจึงต้องตัดสินใจว่าคนเลือกความหมายใด และในการตัดสินใจเลือกเดาคความหมายนี้ ผู้ตีความย่อมต้องพิสูจน์และประเมินแล้วว่า การคาดเดาที่ตนเลือกเป็นการคาดเดาที่ดีที่สุด ซึ่งเป็นไปตามลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเน้นการสร้างข้อสรุปใหม่ และการอธิบายความละเอียดอ่อนและความซับซ้อนของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตีความข้อมูลต่อจากการเปรียบเทียบข้อมูล โดยมีการเลือกกลุ่มคำหลัก ๆ ที่ได้รับ

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลเอกสาร แนวความคิดและกระบวนการบริหารงานก่อสร้าง

1.1 จากแนวความคิดในการบริหารงานก่อสร้าง การบริหารงานก่อสร้าง คือกระบวนการวางแผน ดำเนินการ และการควบคุมโครงการ เพื่อให้ได้สิ่งก่อสร้าง ที่ใช้ประโยชน์ได้ตามต้องการ ภายใต้งบประมาณและเวลาที่กำหนด วิธีการบริหารงานก่อสร้างจึงเป็นการผสมผสานกัน ระหว่างวิธีทางเทคนิค และวิธีการบริหารสมัยใหม่ ซึ่งมีพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และด้านศิลปะ การบริหารงานที่ประสบผลสำเร็จ ต้องสามารถรวมวิทยาศาสตร์และศิลปะ เข้าด้วยกันให้ได้ กล่าวคือ ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์จะช่วยให้ตัดสินใจ เลือกแนวทาง เทคนิค และวิธีดำเนินการ ความรู้ด้านศิลปะจะช่วยให้การบริหารงานบุคคลที่ร่วมงานให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดซึ่งงานก่อสร้าง เป็นงานที่มีบุคคลหลายวิชาชีพมาทำงานร่วมกันการดำเนินโครงการก่อสร้างซึ่งมีลักษณะแตกต่างไปจากการดำเนินโครงการประเภทอื่น ๆ คือ มีลักษณะผสมผสานระหว่าง งานเทคนิค การเงิน และการบริหารทั่วไป ดังนั้น แนวทางในการดำเนินงานก่อสร้างสมัยใหม่โดยวิธีการบริหารงานก่อสร้างจึงนับว่าเป็นส่วนที่สำคัญที่จะช่วยให้โครงการก่อสร้างเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยปราศจากปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นน้อยที่สุดในการบริหารโครงการก่อสร้างในภาครัฐนอกจากความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และด้านศิลปะที่ได้กล่าวข้างต้นแล้วยังต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับอย่างสูงสุดตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งกำหนดแนวทางปฏิบัติการบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมายเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้บรรลุต่อเป้าหมายในการบริหารราชการ คือ “หลักธรรมาภิบาล” นั่นเอง

1.2 กระบวนการบริหารงานก่อสร้าง การจัดการงานก่อสร้างเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานก่อสร้าง ซึ่งงานก่อสร้าง ประกอบด้วยทรัพยากร 4 ประเภท คือ คน เงิน วัสดุ และเครื่องจักรผสมผสานกันจนโครงการสำเร็จโดยใช้วิธีปฏิบัติและการจัดการ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการบริหารงานก่อสร้างประกอบด้วย 1.คน 2.เงิน 3.วัสดุ 4.เครื่องจักร 5.วิธีปฏิบัติและ 6.การจัดการ

2. การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้กับการบริหารงานก่อสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ

การบริหารงานและการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ โดยรวมแล้วก่อนที่จะมีการนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาใช้ องค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อก็ได้ยึด กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของส่วนราชการในการดำเนินการปฏิบัติงานอยู่ก่อนแล้ว เพียงแต่หลักธรรมาภิบาลที่นำมาปฏิบัตินั้นเป็นการ ต่อยอดและประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และให้เกิดความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานบริการประชาชน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นให้เกิดการตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีต่อองค์กรและประชาชนของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อและผู้บริหารระดับสูง จากการปฏิบัติที่นำแนวทางพื้นฐาน 6 ประการของหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ ดังนี้

1.หลักนิติธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นราชการส่วนท้องถิ่นใน การดำเนินการงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ จึงต้องดำเนินการตามวิธีปฏิบัติราชการทางการปกครอง กล่าวคือ ในการดำเนินการบริหารงาน โดยมี กฎหมาย ระเบียบ เป็นแนวทางปฏิบัติในการบริหารงานหรือดำเนินการต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของทางราชการตามที่ส่วนกลางได้ให้อำนาจมาปฏิบัติตามกฎหมาย โดยมีการปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย ตลอดจน ได้ตราข้อบังคับเพื่อเป็นการบังคับใช้และเป็นแนวทางปฏิบัติในทางปกครองอีกด้วย เช่น

1.1 มีการใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติและคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่

1.) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับปัจจุบัน

2.) พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535

3.) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้านพ.ศ. ๒๕๔๘

4.) ประกาศกรมทางหลวงชนบท เรื่อง มาตรฐานงานทางหลวงท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๐

1.2 มีการมอบอำนาจการตัดสินใจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่บุคลากรในองค์กรมีความรู้ความสามารถให้ตามความเหมาะสมโดยมุ่งเน้นความสะดวกรวดเร็ว และสร้างความพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ ได้แก่ คำสั่งมอบหมายหน้าที่การงาน

“อบต.ได้ยึดเป็นหลักปฏิบัติ โดยได้ดำเนินการเกี่ยวกับการตรากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ทันสมัยและเป็นธรรม ภายใต้การยอมรับและปฏิบัติตามของประชาชนโดยมุ่งหวังให้เกิดความเป็นธรรมและเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก เช่น การต่อเติมอาคารที่ไม่ได้รับอนุญาต การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่ใช้ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 ประกาศกรมทางหลวงชนบท เรื่อง มาตรฐานงานทางหลวงท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๐ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้านพ.ศ. ๒๕๔๘”

(นายพรชัย ทองสัมฤทธิ์, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2554)

“คณะผู้บริหารเราได้เสนอให้สภา อบต.พิจารณา ข้อบัญญัติ ข้อบังคับ องค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ อบต. นอกจากนี้เราก็กำหนดถึงความเหมาะสมในการใช้บังคับ ถ้าจำเป็นก็ต้องใช้บทลงโทษ สำหรับกฎ ระเบียบ ที่เราใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่เราก็กำหนดมีความเคร่งครัด คือการปฏิบัติงานทุกอย่างต้องเป็นไปตามกฎระเบียบ สำหรับเจ้าหน้าที่ทุกคนมีความรับผิดชอบสูง เพราะฉะนั้นการทำงานอะไรที่เป็นความถูกต้องที่เป็นกฎระเบียบก็จะปฏิบัติตามนั้นจะไม่มีการฝ่าฝืนครับ”

“นอกจากนี้ นายก อบต. ยังได้มอบอำนาจตัดสินใจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่พนักงาน อบต.ในระดับบริหารเพราะมีความรู้ความสามารถ ให้ตามความเหมาะสม โดยเน้นถึงความสะดวก รวดเร็ว และสร้างความพึงพอใจในการให้บริการกับประชาชน”

(นายเลิศ สว่างเล็ก, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2554)

“กฎระเบียบของเรามีทั้งกฎระเบียบของ อบต.เอง กับที่ประกาศ ออกระเบียบเองทั้งตั้งแต่ระดับหัวหน้าส่วน ปลัด อบต. จนถึงท่านนายก อบต. นอกจากนี้เราต้องใช้ตามระเบียบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย แต่ถ้าเป็นการบริหารงานบุคคลทุกอย่างต้องเป็นไปตาม ก.อบต.จ. ปทุมธานี ค่ะ”

(นางบุญอ้อม คงมี, สัมภาษณ์, 10 กันยายน 2554)

2. หลักคุณธรรม

มีการดำเนินการเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและมีความเสมอภาคอย่างถูกต้องเหมาะสม เช่น

1. จัดให้มีประกาศมาตรฐานคุณธรรมจรรยาบรรณทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายข้าราชการประจำ
2. จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานที่จริงจัง และมีคุณธรรม ยุติธรรม เพื่อกระตุ้นให้

พนักงานมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ

3. องค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อได้ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคน ได้พัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความก้าวหน้า มีมาตรฐานระดับสากล เพื่อที่จะได้นำความรู้ความสามารถมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้อื่นให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4. กำหนดระยะเวลาและขั้นตอนการดำเนินการในการให้บริการแก่ประชาชนด้วยความเสมอภาค ไม่เลือก เพศ อายุ หรือระดับการศึกษา ตลอดจนมีมาตรการบังคับแนวทางปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ

“ได้นำมาใช้กับการกำหนดแนวปฏิบัติ และการรณรงค์ให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานและเจ้าหน้าที่ของอบต. ปฏิบัติโดยยึดหลักความถูกต้อง ความดีงาม มีความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจ ขยัน อดทน และมีระเบียบวินัย รวมทั้งการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีงามที่ถูกต้องแก่สังคม โดยจัดให้มีการฝึกอบรมพนักงานและเจ้าหน้าที่ และมีการติดตามดูแลของฝ่ายบริหารตลอดเวลา”

“สำหรับการวางมาตรฐานทางคุณธรรม อบต.เราได้จัดทำประกาศมาตรฐาน คุณธรรมจริยธรรม ทั้งฝ่ายการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำ”

(นายเลิศ สว่างลัยเล็ก, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2554)

“ในเรื่องคุณธรรมทุกเรื่องเลยโดยเฉพาะ ในเรื่องของการสั่งการ การแบ่งงาน ความรับผิดชอบ แล้วก็เราจะมีการประเมินงานปีละ 2 ครั้ง เราจะมีแบบประเมินที่เป็นแบบประเมินตามระเบียบราชการ ที่จะต้องประเมินและให้เจ้าหน้าที่ได้รับทราบว่าเขาได้รับผลการประเมินอย่างไร อันนี้คือหลักคุณธรรมที่เราประเมินตามผลงานจริง ๆ”

“ในแต่ส่วนเรากำหนดให้แสดงระยะเวลาและขั้นตอนการดำเนินการในการให้บริการแก่ประชาชนด้วยความเสมอภาค ไม่เลือก เพศ อายุ หรือระดับการศึกษา ตลอดจนวางมาตรการบังคับแนวทางปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่”

(นายพรชัย ทองสัมฤทธิ์, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2554)

3. หลักการมีส่วนร่วม

มีการดำเนินการตามแนวทางที่กฎหมาย ระเบียบ ของทางข้าราชการกำหนด โดยประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้เรียนรู้ทำความเข้าใจร่วมแสดงทัศนคติร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแนวทางการแก้ไขปัญหาหารือในกระบวนการตัดสินใจและร่วมกระบวนการพัฒนา โดยใช้เวทีประชาคมตลอดจนเวทีสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ เช่น

1. มีการแต่งตั้งประชาชน ผู้ทรงคุณวุฒิ เข้าร่วมกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ แผนการจัดซื้อ/จัดจ้าง

2. มีการแต่งตั้งประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมในการจัดซื้อ/จัดจ้าง ในทุกโครงการ

3. มีการประชาสัมพันธ์เชิญชวน ให้ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าร่วมกิจกรรม แสดงความคิดเห็น เพื่อนำไปสู่การบริหารโครงการต่างๆในรูปแบบเวทีประชาคม

4. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพิจารณางบประมาณดำเนินการในโครงการต่างๆ

“เวลาอบต.จะจัดทำโครงการต่างๆ ก็จะแจ้งให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกอบต.ในหมู่บ้าน ช่วยประชาสัมพันธ์ ให้ลูกบ้านได้ทราบถึงการพัฒนาในเขตหมู่บ้านและชาวบ้านก็จะไปร่วมเข้าฟังและร่วมแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ครับ”

“เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยมีตัวแทนของประชาชนเป็นตัวกลาง ประสานกับ อบต. เช่น อบต.มีการประชุมสภาอบต. ทาง อบต. ก็จะเชิญไปรับฟังการแก้ไขปัญหา ข้อเสนอ หรือให้เสนอความคิดเห็น อบต.จะจัดงานอะไรก็จะแจ้งเชิญให้ไปร่วมงาน”

(นายประยูร อินโต, สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2554)

“สภาอบต.บึงชำอ้อเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือตัวแทนเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้และแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจเรื่องการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ คิดว่าดีนะเพราะว่าเราต้องทำงานทำงานร่วมกันหลายๆส่วน”

(นายจรัส สงวนพงษ์, สัมภาษณ์, 25 สิงหาคม 2554)

“และเพื่อประสานความร่วมมือร่วม อบต.ได้จัดให้ทุกๆภาคส่วนได้มีการประชุมสัมมนา และทัศนศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ทำให้เราได้มีโอกาสไปดูการทำงานของที่อื่นเขา และนำมาพัฒนาตำบลของเรา”

(นายชัยรัตน์ รักเดช, สัมภาษณ์, 10 กันยายน 2554)

4. หลักความโปร่งใส

มีกระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมาชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย และประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆซึ่งสามารถตรวจสอบได้ เช่น การดำเนินการโครงการต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบล บึงชำอ้อ มีขั้นตอนการปฏิบัติที่โปร่งใสและเกิดความโปร่งใсыิ่งขึ้นในขั้นตอนของการบริหารงบประมาณให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งก็คือ“การจัดซื้อ/จัดจ้าง” เพื่อให้ได้มาซึ่งพัสดุที่ต้องการในกิจกรรม/โครงการต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อจึงได้ถือปฏิบัติตามระเบียบข้อกฎหมายและหนังสือสั่งการต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด มีงานพัสดุ ส่วนการคลัง เป็นหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่รวบรวมความต้องการพัสดุของแต่ละส่วนราชการ มาจัดทำเป็นแผนรวมในการจัดซื้อ/จัดจ้างทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสอบราคาและการประกวดราคาได้มีมาตรการเพื่อให้เกิดความ โปร่งใสเป็นธรรมและตรวจสอบได้ดังนี้

1. การกำหนดเงื่อนไข และคุณสมบัติของผู้เสนอราคา ได้เปิดกว้างไม่กำหนดเกินความจำเป็นเพื่อให้เกิดการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรมและอย่างแท้จริง
2. มีมาตรการตรวจสอบการสมยอมในการเสนอราคา
3. มีมาตรการตรวจสอบผู้เสนอราคาที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน
4. มีการเปิดเผยราคากลางและรายละเอียดในการประมาณการกำหนดราคากลาง

5. มีการส่งเอกสารประกวดราคาไปยังสื่อต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ให้ผู้สนใจได้รับทราบอย่างทั่วถึง เช่น ส่งไปยังศูนย์รวมข่าวสารองค์การบริหารส่วนตำบล ระดับอำเภอ, กรมประชาสัมพันธ์, ผู้รับจ้างเหมาก่อสร้างต่าง ๆ ตลอดจน เว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ

6. มีการปิดประกาศโดยเปิดเผย ณ ป้ายประชาสัมพันธ์ข่าวสารการประกวดราคาขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ โดยเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งตามคำสั่งปฏิบัติหน้าที่อย่างชัดเจนและเป็นระบบ

7. มีการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงิน ให้เป็นไปโดยถูกต้องตามระเบียบฯ โดยเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ผู้ทำหน้าที่ตรวจฎีกาเบิกจ่ายเงินทั้งในและนอกงบประมาณอย่างรอบคอบ รัดกุม ภายใต้ “ระบบการควบคุมภายใน” ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อที่ได้มีการจัดวางระบบไว้อย่างชัดเจนตากรรอบหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนราชการ ตลอดจนการตรวจสอบจากเสมียนตราอำเภอหนองเสือ ท้องถิ่นอำเภอหนองเสือ และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 9 ตลอดจนมีการตรวจสอบโดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ

8. มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาชน และศูนย์รับแจ้งข่าวสารการทุจริตและเรื่องร้องเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อได้กำหนดให้ “สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล” ซึ่งตั้งอยู่ชั้น 2 ของสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ เป็น “ศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาชน” และรับแจ้งเรื่องร้องทุกข์โดยมีวัตถุประสงค์

8.1 เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยมาติดต่อขอข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่ต้องการได้ตามความเหมาะสมและตามกฎหมายที่กำหนดอันเป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

8.2 เพื่อองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถรับทราบปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ตลอดจนเรื่องร้องเรียนต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อความโปร่งใสในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและสวัสดิภาพของประชาชน เพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาและตรวจสอบเรื่องราวข้อเท็จจริงได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยการประชาสัมพันธ์สู่ประชาชนผ่านทางสื่อต่าง ๆ ดังนี้

- 1.) เสียงตามสายประจําชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ
- 2.) เสียงตามสายของรถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ
- 3.) เว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ
- 4.) วารสาร “ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ”
- 5.) แผ่นพับ โปสเตอร์ เอกสารเผยแพร่ต่าง ๆ

6.) ป้ายประชาสัมพันธ์

สื่อต่าง ๆ เหล่านี้มีความหมายอย่างยิ่งต่อการกระจายข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบล บึงชำอ้อ ผู้ประชาชนสามารถรับทราบความเคลื่อนไหวในทุกกิจกรรม /โครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ โดยการเผยแพร่ข่าวสารที่น่าสนใจประจำวัน เช่น ข่าวความเป็นไปของบ้านเมืองที่สำคัญ ๆ กิจกรรม/โครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ เป็นต้น

“ด้านความโปร่งใส เราจะมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบนะครับ ไม่ว่าจะเป็นการทำแผน ทำโครงการ ก็จะมีการประกาศประชาสัมพันธ์ หรือการรับหนังสือร้องเรียนต่าง ๆ พอรับหนังสือร้องเรียน เราทำเสร็จเราก็แจ้งไปที่ผู้ร้องเรียนว่าขณะนี้ เราได้ทำเสร็จแล้ว อันไหนที่ทำได้ ถ้อยอันไหนที่ทำได้ก็แจ้งเค้าไปว่าเราทำไม่ได้เนื่องจากติดปัญหาอุปสรรค ก็คือ หนึ่งอาจเป็นที่ดินของ สปก. หรือของเอกชน ซึ่งเราไม่สามารถที่จัดงบประมาณของ อบต.เข้าไปจัดการให้ได้”

(นายเลิศ สังกวาลย์เล็ก, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2554)

“ในด้านความโปร่งใส อบต.ของเรามีการทำงานที่โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้นะ อบต.มีการเปิดเผยข้อมูลตรงไปตรงมา เราได้ใช้เครื่องมือที่เป็นสื่อแสดงความโปร่งใสได้แก่ การกระจายเสียงตามสาย เผยแพร่ข้อมูลในเวปไซค์ จัดทำวารสาร ป้ายประชาสัมพันธ์ และนอกจากนี้เรายังมีศูนย์ข้อมูลข่าวของ อบต.เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลอีกทางหนึ่งด้วยครับ”

(นายพรชัย ทองสัมฤทธิ์, สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2554)

“เรามีนงบประมาณที่จะใช้มากพอสมควร ซึ่งมันมีระเบียบพัสดุที่กำหนดไว้ชัดว่าจะต้องทำอะไร ทุกอย่างต้องเป็นไปตามขั้นตอน การทำงานเรื่องงบประมาณทุกอย่างเป็นไปตามขั้นตอนระเบียบการพัสดุทุกอย่าง เวลาสตง.เขามาตรวจ ทุกอย่างก็ผ่านเพราะเราปฏิบัติเป็นไปตามระเบียบค่ะ”

(นางบุญออม คงมี, สัมภาษณ์, 10 กันยายน 2554)

“อบต.บึงชำอ้อ มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาดี ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก เช่น มีการเผยแพร่ข่าวสารการจัดซื้อ จัดจ้าง และยังมีจดหมายเชิญชวนผู้ประกอบการให้ทราบด้วยครับ”

(นายสำราญ เฉลิมเกียรติศักดิ์ สัมภาษณ์, 25 กันยายน 2554)

“สำหรับผมเป็นผู้รับเหมา ดังนั้น ถ้าถามว่า อบต.บึงชำอ้อทำงานกันโปร่งใสไหม ผมว่าเขาโปร่งใสดี ไม่ว่าจะมิโครงการอะไร เขาก็จะมีหนังสือแจ้งไปให้ทราบทุกครั้ง”

(นายวุฒิชัย เหลืองประดิษฐ์, สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2554)

“ก็มีความโปร่งใสนะ อบต.เปิดโอกาสให้พวกเราไปนั่งฟังเค้าอภิปรายในการประชุมสภา อบต. ทำให้พวกเรามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ก็ถือว่ามีการบริหารงานที่ดีนะครับ”

(นายประยูร อินโต, สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2554)

5. หลักความรับผิดชอบ

มีการแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ หรือผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้โดย ความรับผิดชอบนั้นอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะรวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกใน การรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ เช่น การตรวจสอบดูแล ปรับปรุง ซ่อมแซม เส้นทางคมนาคม ขนส่ง ระบบไฟส่องสว่างทางสาธารณะ เพื่อความสะดวกและมีความปลอดภัย โดยมีคำสั่งแต่งตั้งและมอบหมาย หน้าที่ผู้รับผิดชอบ

“คิดว่า อบต.ก็มีความรับผิดชอบดีนะ เวลาชาวบ้านได้รับความเดือดร้อน เช่น ถนนชำรุด ท่อน้ำแตก หลอดไฟทางเสีย พอเราแจ้งไป ทางช่าง บต.ก็จะมีการเข้าไปตรวจดู และก็แก้ไข ถ้าเล็กๆน้อยๆ เขาก็รีบทำให้เลย แต่ถ้าเสียหายมากอย่างเช่นถนนพังมากๆ อบต.เขาก็จะจัดงบประมาณมาซ่อมแซมแก้ไขให้ อย่างนี้ก็มีความรับผิดชอบดีครับ”

(นายประยูร อินโต, สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2554)

“สิ่งที่ต้องคำนึงถึงอีกเรื่องหนึ่งก็คือเรื่องอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เราได้มีการอนุรักษ์คลอง โดยมีการทำโครงการคลองสวยน้ำใส มีการเก็บผักตบชวา เก็บวัชพืช นี่ก็ประเด็นที่ 1 และประเด็นที่ 2 ก็คือเราใช้กฎหมายควบคุม เช่น อาคารควบคุมให้เขาทำถังดักไขมันทำการบำบัดน้ำเสียในครัวเรือนและห้าม ปล่อยน้ำเสียให้ลงไปคลอง”

(นายพรชัย ทองสัมฤทธิ์, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2554)

6. หลักความคุ้มค่า

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรอิสระ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการระบบการบริการ สาธารณะเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น สมดังเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย ฉบับปัจจุบัน ที่มุ่งมั่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมุ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครอง และการบริหารงานจัดการและพัฒนาความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีมาตรฐานการครองชีพที่ดี เทียบเท่าสังคมเมือง ให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถดิริเริ่ม และดำเนินการแก้ไขปัญหาของชุมชนได้อย่าง มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นพื้นฐานของการพัฒนาระบบอบ ประชาธิปไตย เป็นรากฐานที่สำคัญของการใช้สิทธิและเสรีภาพในการปกครองตนเอง และเป็นกลไกสำคัญ

ที่นำมาซึ่งการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าและประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดการพัฒนาในทุก ๆ ด้านและการทำงานอย่างมีคุณธรรม โปร่งใส มีส่วนร่วมสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากที่สุดและเกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้เกิดผลคุ้มค่ามากที่สุด แต่ผลกำไรหรือผลตอบแทนจากการลงทุนในโครงการต่าง ๆ ไม่สามารถวัดความคุ้มค่าอย่างชัดเจนได้ ถ้าเป็นสาธารณะประโยชน์ ส่วนมากถือว่าเป็นบริการไร้กำไร ซึ่งผลประโยชน์หลายอย่างที่ได้รับจากโครงการต่าง ๆ ไม่อาจวัดออกมาเป็นตัวเลขเชิงปริมาณได้ เช่น สุขภาพของประชาชนที่ดีขึ้น สภาพของสังคมที่ดีขึ้น นั่นคือ ความคุ้มค่า รายจ่ายของหน่วยงานราชการถือเป็นรายได้ของประชาชนที่จำเป็นต้องบริหารจัดการให้เกิดการกระจายไปทุกชุมชน ทุกหมู่บ้านจึงจะเข้าถึงหลักความคุ้มค่าซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อได้ดำเนินการในจุดนี้โดยทั่วถึงมาตลอดในปีจ้จยพื้นฐานและปีจ้จยอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องบริหารจัดการให้เกิดการกระจายไปทุกชุมชน ทุกหมู่บ้าน จึงจะเข้าถึงหลักความคุ้มค่า ในหลักการนี้องค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ ได้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสมเหตุสมผลในด้านราคาและคุณภาพของพัสดุที่จัดหามาว่าเป็นประโยชน์ในการใช้งาน ประหยัด คุ้มค่ากับงบประมาณที่มาจากภาษีของประชาชน ที่ได้ใช้จ่ายไป โดยมีกระบวนการปฏิบัติ ดังนี้

1. มีการสอบถามความคิดเห็น
2. มีการวางแผนการจัดหาพัสดุ
3. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดราคากลางของพัสดุ
4. มีกระบวนการจัดซื้อ จัดจ้างเป็นขั้นตอน
5. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ เป็นประจำทุกปี เป็นต้น

6. มีการจัดวางระบบการควบคุมภายใน ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544

7. มีสายบังคับบัญชาที่ชัดเจน และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความสามารถให้การปฏิบัติงานโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

“ความคุ้มค่าก็ถือว่างานการก่อสร้างทุกๆโครงการตามที่เราได้ตั้งงบประมาณเอาไว้ เราคิดจากผลประโยชน์ที่ประชาชนได้รับนะ ผมคิดว่ามันคุ้มค่านะ ถ้าความคุ้มค่าในแง่ของการเมืองนะครับก็คือว่าทำให้ประชาชนของเราเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของชิ้นงานแต่ละอย่าง เช่น ตั้งแต่เริ่มการสำรวจการทำแผน การตั้งงบประมาณ อันนี้คือความคุ้มค่า ทางด้านการเมือง อันนี้คือ ความคุ้มค่าทางด้านสังคมเมื่อเค้ามีรายได้ดีขึ้นเศรษฐกิจดีขึ้น ถนนหนทาง สาธารณูปโภคก็ไปผ่านถึงบ้านเค้า สังคมเค้าจะดีขึ้นระดับมาตรฐานการครองชีวิตอยู่ที่อยู่ที่ดีกินดี ครับ”

(นายเลิศ สว่างลัยเล็ก, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2554)

“ถ้าพูดถึงความคุ้มค่าในเรื่องของการจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ หรือว่าการใช้งบประมาณนั้น เราพยายามใช้อย่างคุ้มค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพราะเราคิดว่างบประมาณที่เราได้มานั้นเป็น งบประมาณที่ได้มาจากภาษีอากรของประชาชนเมื่อนำมาใช้ก็ต้องใช้ให้ได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด ยกตัวอย่าง เช่น ถ้าซื้อรถขยะมารถขยะก็ต้องนำไปปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายต้องเก็บขยะได้ของที่ซื้อมาแล้วใช้ไม่ได้ เราไม่มี ต้องนำไปทำให้เกิดประโยชน์กับทาง อบต.มากที่สุด ครับ”

(นายพรชัย ทองสัมฤทธิ์, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2554)

“อบต.บึงชำอ้อ ได้นำหลักข้อนี้ มาใช้ในการบริหารงบประมาณ การบริหารโครงการ ก่อสร้าง อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ โดยยึดหลักที่ว่า จะต้องบริหารจัดการและใช้งบประมาณทรัพยากรที่มี อย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม มีการรณรงค์ให้มีการประหยัด การใช้อย่างคุ้มค่า แก่ บรรดาพนักงานและเจ้าหน้าที่”

(นางบุญออม คงมี, สัมภาษณ์, 10 กันยายน 2554)

3. ประสิทธิภาพการบริหารงานโครงการก่อสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ

ผลจากการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานก่อสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ

“ผลจากการปฏิบัติงาน โครงการก่อสร้างต่างๆของ อบต.บึงชำอ้อเรา ที่ผ่านมา ผมคิดว่า เรา ประสบความสำเร็จในระดับที่สูงพอสมควรนะ เพราะจากการตรวจสอบจากหน่วยงานอื่นของรัฐ เช่น สดง. สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด สำนักงานท้องถิ่นอำเภอและที่ทำการปกครองอำเภอ อบต. ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการ ท้วงติง หรือมีข้อสังเกต เพราะเราได้ถือปฏิบัติตามข้อกำหนด ระเบียบที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว”

(นายพรชัย ทองสัมฤทธิ์, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2554)

“คิดว่า อบต.บึงชำอ้อเราได้ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโครงการก่อสร้างมี ประสิทธิภาพ เพราะที่ผ่านมาก็ยังไม่พบเรื่องการร้องเรียนในเรื่องนี้เลย ค่ะ”

(นางบุญออม คงมี, สัมภาษณ์, 10 กันยายน 2554)

“เห็นว่าโครงการต่างๆของ อบต.บึงชำอ้อ ก็เรียบร้อยดี ชาวบ้านก็ได้รับประโยชน์ การทำงานของ อบต.เรียบร้อยดี”

(นายนิติ อินอ่ำ, สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2554)

“โครงการก่อสร้างที่ อบต.บึงชำอ้อทำ นั้น เท่าที่เราสังเกตนะ ส่วนใหญ่ก็ดี แต่อาจจะมี ปัญหาอยู่บ้างนะ เช่น พวกผู้รับเหมาอาจจะมี การฮั้วกันบ้างหรือเปล่านั้นไม่รู้ แต่ผลงานของ อบต. ที่ออกมา ชาวบ้านก็ได้รับประโยชน์นะ”

(นายลำเจียก อินโต, สัมภาษณ์, 10 สิงหาคม 2554)

“ในส่วนของสภา อบต. เราก็มีระบบการตรวจสอบและติดตาม ผลการดำเนินการของฝ่ายบริหารโดยตลอดแต่ก็ยังไม่พบสิ่งผิดปกติอะไร ครับ”

(นายชโลม มีศิลป์, สัมภาษณ์, 13 กันยายน 2554)

“คิดว่าทาง อบต.บึงชำอ้อ เขาได้ทำหน้าที่ ในโครงการก่อสร้างต่างๆเช่น สร้างถนน สร้างสะพาน ชาวบ้านได้ประโยชน์ดี และที่ผ่านมาก็ยังไม่เคยได้ยินว่ามีเรื่องการร้องเรียนกัน แต่เราก็ไม่รู้ว่าเขาจะมีอะไรกันหรือเปล่านั้น แต่ทาง อบต.เขาก็แจ้งนะถ้าสงสัยเรื่องอะไรก็ให้ไปตรวจสอบที่ อบต. ได้”

(นางนันทวัน จันทร์เจริญ, สัมภาษณ์, 16 สิงหาคม 2554)

“ผมเป็นคนทำมาหากิน โดยปกติทั่วไปเรื่องการทำงานก็มีอยู่โดยทั่วไป แต่สำหรับผมได้มาทำงานรับจ้างกับ อบต.บึงชำอ้อหลายโครงการ เมื่อสมัยก่อนก็เคยได้ยินอยู่บ้าง แต่เดี๋ยวนี้ยังไม่เคยได้ยินครับ อาจจะเพราะว่า เดียวนี้ผู้รับเหมาส่วนใหญ่ต้องการทำงานและได้รับผลกำไร ถ้าไปเสียค่าจ้างกัน กำไรเหลือไม่เท่าไร ยิ่งงานราชการเดี๋ยวนี้ก็เข้มงวดเรื่องงานมาก เขาต้องการงานที่ได้คุณภาพ”

(นายวุฒิชัย เหลืองประดิษฐ์, สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2554)

“งานก่อสร้างโครงการต่างๆของ อบต.บึงชำอ้อ คิดว่าน่าจะมีประสิทธิภาพดี เพราะที่น่าจะเป็นเหตุจากทางการเมือง ซึ่งมีการแข่งขันกันสูง ดังนั้น เขาจึงต้องแข่งขันกันในเรื่องของผลงานและอีกอย่าง สภาเขาก็มีการตรวจสอบกันเข้มข้นด้วย”

(นายสมเกียรติ ชูชมชื่น, สัมภาษณ์, 18 สิงหาคม 2554)

4. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่นี้มีปัจจัยมาจาก 3 สาเหตุด้วยกัน คือ

1. “จากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เมื่ออำนาจทางการบริหารเปลี่ยนแปลง นโยบายทางการบริหารก็เปลี่ยนแปลงไปประกอบกับ ความรับผิดชอบในตัวบุคคลไม่ยอมเปลี่ยนแปลงตัวเองชอบอยู่ในระบบเดิมๆ หรืออาจเป็นผลมาจากประโยชน์ขัดกัน ตลอดจนเกิดการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเนื่องจากมีการโอน ย้าย”

(นายพรชัย ทองสัมฤทธิ์, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2554)

2. “จาก ความรับผิดชอบต่อตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งในส่วนของข้าราชการมักจะไม่ค่อยสนใจในการติดตามเรื่องงาน หรือแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคตลอดถึงการยอมรับรู้สิ่งใหม่ๆ ที่เข้ามาในระบบงาน อาทิเช่น ด้านระเบียบกฎหมาย สำหรับประชาชนก็ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม”

(นายเลิศ สว่างลัยเล็ก, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2554)

3. “ในด้านของประชาชน การมีส่วนร่วมยังไม่ให้ความร่วมมือมากเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจมีปัจจัยมาจาก การประกอบอาชีพเป็นสำคัญ และส่วนใหญ่จะมอบหมายหรือแจ้งให้ตัวแทน ผู้นำชุมชน/หมู่บ้าน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. เป็นผู้จัดการแทน”

(นางบุญอ้อม คงมี, สัมภาษณ์, 10 กันยายน 2554)

แนวทางแก้ไข

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมีข้อดีอยู่มาก แต่ก็ยังต้องสร้างความเข้าใจอันดีในการใช้สิทธิของประชาชนที่ต้องอยู่ในกรอบกฎหมายโดยไม่ตั้งมั่นอยู่ในการปฏิบัติ จึงต้องมีการสัมมนาอบรมเชิงวิชาการต่อไปรวมถึงการปรับสิ่งต่างๆ ให้ผู้ปฏิบัติสามารถปฏิบัติได้อย่างเต็มความสามารถ
2. ควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ สร้างจิตสำนึกในการบริหารจัดการให้กับผู้บริหารพนักงานองค์กรบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ เพื่อให้การปฏิบัติเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนตลอดไป

สรุปผลการศึกษา

1. การบริหารงานและการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารและพนักงานองค์กรบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อได้นำแนวทางพื้นฐาน 6 ประการ ของหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติ ซึ่งโดยรวมแล้วก่อนที่จะมีการนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาใช้ องค์กรบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อก็ได้ยึด กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของส่วนราชการ ในการดำเนินการปฏิบัติงานอยู่ก่อนแล้ว เพียงแต่หลักธรรมาภิบาลที่นำมาใช้นั้นเป็นการประยุกต์ใช้เพื่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และให้เกิดความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานบริการประชาชน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นให้เกิดการตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีต่อองค์กรและประชาชนของพนักงานองค์กรบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อและผู้บริหารระดับสูง การนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน

1.1 ด้านนิติธรรม มีการนำมาใช้ในเรื่องกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและรักษาผลประโยชน์ของประชาชนโดยรวม เช่น การออกข้อบัญญัติ ข้อบังคับองค์กรบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

1.2 ด้านคุณธรรม มีการนำมาใช้ในเรื่อง การปลูกฝังค่านิยมที่ดี ให้แก่ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านงานบริการ ความซื่อสัตย์ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย รวมไปถึงการพิจารณาความดีความชอบที่ถูกต้องและเป็นธรรมแก่พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ ตลอดจนใช้ในการดำเนินการโครงการบริหารงานก่อสร้างและกิจกรรมอื่นๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ

1.3 ด้านความโปร่งใส มีการนำมาใช้ในเรื่อง การเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสามารถตรวจสอบได้ ไม่ว่าจะเป็นโครงการก่อสร้างตามโครงสร้างพื้นฐาน ในการให้บริการสาธารณะแล้ว นอกจากนี้ยังมีสื่อต่าง ๆ เช่น การจัดทำวารสาร จัดทำเว็บไซต์ และศูนย์ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อฯ ที่ให้ข้อมูลและตรวจสอบเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ

1.4 ด้านการมีส่วนร่วม มีการนำมาใช้ในเรื่องการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้สนใจเข้ารับฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ พร้อมทั้งสามารถเสนอแนะแนวทางข้อคิดเห็นต่าง ๆ อย่างเสรี การเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชน แต่ละชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ เสนอสิ่งที่ต้องการพัฒนาชุมชน โดยผ่านผู้นำของตนเอง เพื่อนำเสนอในแผนพัฒนาเพิ่มเติมซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในชุมชนได้เป็นอย่างดี

1.5 ด้านความรับผิดชอบ นำมาใช้ในเรื่องของการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ โดยมุ่งเน้นไปที่ผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก เช่น โครงการที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐาน และการบริการ เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด เป็นต้น

1.6 ด้านความคุ้มค่า นำมาใช้ในเรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อที่ทำได้แล้วประชาชนต้องได้รับผลประโยชน์ที่คุ้มค่ามีความทนทาน คุ้มกับงบประมาณที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อได้ลงทุนไป

2. ในการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้มี 3 ประเด็น ที่ยังเป็นปัญหาและอุปสรรค คือ

2.1 โครงสร้างองค์กรบางเรื่องของการดำเนินงานยังคงมีลักษณะ top-down มีความล่าช้าในการสั่งการอยู่มาก ทำให้ในบางครั้งตอบสนองความต้องการของประชาชนไม่ได้ในทันที หรือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ระดับล่างอาจหยุดชะงักเพียงเพราะรอผลการพิจารณาอนุมัติที่มีลำดับขั้นตอนมากเกินไปในบางเรื่อง นอกจากนี้การเมืองก็ยังมีส่วนที่ทำให้เป็นอุปสรรคของการใช้หลักธรรมาภิบาลในบางเรื่อง

2.2 การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการปฏิบัติงานทำให้เจ้าหน้าที่ต้นตัวและตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบ แต่ก็มีบางคนไม่ได้มีการตอบสนองที่จะนำหลักธรรมาภิบาลมาพัฒนาระบบงานที่ทำหรือนำมาสร้างค่านิยม จิตสำนึกของความเป็นพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อที่ดียังยึดติดกับระบบงานเดิม ๆ หรือแม้กระทั่งอาศัยช่องโหว่ของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหาผลประโยชน์

2.3 ภาคประชาสังคม ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อในระดับหนึ่ง เช่น การตรวจสอบภาพของสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานว่ามีความทนทานได้มาตรฐาน หรือไม่ การบริการทั่วถึงหรือไม่ จากการศึกษาพบว่าผู้นำชุมชน อยากให้ประชาชนในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ ออกมามีส่วนร่วม ออกมาทำกิจกรรมให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ เพื่อประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับอย่างเต็มที่นั่นเอง

3. แนวทางการปรับปรุงผลการศึกษา เห็นควรมีการนำหลักจริยธรรม คุณธรรม เข้ามาประกอบในการบริหารงาน การปรับปรุง แก้ไขกฎ ระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนหน่วยงานราชการทุกส่วน ต้องมีการประสานงานร่วมมือซึ่งกันและกัน ตลอดจนร่วมมือกับภาคเอกชน ภาคประชาชน

อภิปรายผล

1. หลักธรรมาภิบาลถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานก่อสร้างในองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ เพราะต้องการให้หน่วยงานมีมาตรฐานในการดำเนินงานและเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักความโปร่งใส ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อเกิดความไว้วางใจ มีความเชื่อมั่นในการทำงานของคณะผู้บริหารและข้าราชการประจำ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ แต่เนื่องจากนโยบายที่เปิดกว้างขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อที่จัดให้มีเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อเพื่อรับเรื่องร้องเรียนความเดือดร้อน หรือนโยบายของรัฐให้มีการจัดตั้งศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองเสือและศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดปทุมธานี สิ่งเหล่านี้อาจจะเป็นช่องทางนำมาเป็นเครื่องมือการร้องเรียน ใสร้ายกันของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ ซึ่งสร้างความเสียหายต่อหน่วยงานหรือบุคคลที่ถูกพาดพิงได้

2. จากการเข้ามามีส่วนร่วมการตรวจสอบการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อตามหลักธรรมาภิบาลที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อที่พยายามกระตุ้น มุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีบทบาท นั้น มีข้อน่าสังเกตว่า ประชาชนในแต่ละชุมชนมักจะให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้นำชุมชน เป็นคนทำหน้าที่แทน หรือเป็นคนติดต่อองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ รายงานถึงความต้องการ

ของประชาชนในชุมชนว่าต้องการอะไร ซึ่งผู้ศึกษามีความเห็นว่าการให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชนเป็นผู้ดูแลติดต่อในทุกๆ เรื่องของประชาชนนั้น อาจดูแลไม่ทั่วถึง อีกทั้งถ้าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชน ไม่มีความเป็นกลางหรือเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้อง ก็อาจใช้เป็นเครื่องมือตอบสนองความต้องการส่วนตัวได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาคภูมิ นิยมวิทย์พันธ์ (2546) ที่ศึกษาถึงความเป็นธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง ในกรณีที่ประชาชนในเขตพื้นที่ ยังไม่มีบทบาทในการเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ มีแค่การบอกผ่านตัวแทนเท่านั้น

3. กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่มีความเด็ดขาดบทลงโทษ ผู้กระทำความผิดจะเป็นการเสียค่าปรับ ซึ่งไม่มีความเข้มแข็งในตัวของโทษ ประชาชนผู้กระทำความผิดสามารถหลบหนีการเสียค่าปรับได้ง่าย เนื่องจากไม่มีบทลงโทษที่เป็นความผิดอาญาที่เด็ดขาด อีกทั้งในแง่ของกฎหมาย ระเบียบ บางตัวยังล้าสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันจำเป็นที่หน่วยงานส่วนกลาง โดยกระทรวงมหาดไทย ต้องวางแนวทางในการปรับปรุงและสร้างกฎ ระเบียบที่สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน

4. ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำมีบทบาทอย่างมากต่อการสร้างกระบวนการธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการบริการด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ จึงจำเป็นต้องกระตุ้นให้เกิดการมีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการงานด้านต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่

5. การบริหารงานโครงการก่อสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อที่ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานก่อสร้าง เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนนั้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ ควรมีการประสานงานแบบบูรณาการกับอำเภอหนองเสือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และจังหวัดปทุมธานี ในส่วนของการบริหารโครงการด้านการบริการประชาชน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างทั่วถึง และลดการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนลดจนประสานความร่วมมือกับภาคเอกชน ภาคประชาชน ในเรื่องต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด

2. กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่ถ่ายโอนอำนาจหน้าที่รับผิดชอบให้องค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ ควรทบทวนกฎระเบียบ ข้อบังคับที่ล้าสมัย เพื่อปรับปรุงให้เกิดความทันสมัยทันต่อสภาพเหตุการณ์บ้านเมืองในปัจจุบันและง่ายต่อ

การบังคับใช้ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงานได้ทันทั่วถึง เช่นระบบการตรวจสอบผู้กระทำผิด วินัยข้าราชการ บทลงโทษประชาชนผู้ฝ่าฝืนเทศบัญญัติ เป็นต้น

3. องค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ ควรมุ่งศึกษาผลผลิต ผลลัพธ์ (ผลกระทบ) ที่จะเกิดขึ้นกับ ประชาชน กล่าวคือ โครงการที่ดำเนินการ ต้องมีความคุ้มค่า ทั้งด้านต้นทุน ด้านเวลา และอัตรประโยชน์ โดยร่วมมือกับหน่วยงานราชการอื่นและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อพัฒนาระบบกระบวนการบริหารงานให้ ทันสมัยอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. การบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายกับประชาชน ควรจัดเจ้าหน้าที่เฉพาะในเรื่อง ที่เป็นปัญหา เพื่อช่วยกลั่นกรองกฎหมายที่จะบังคับใช้กับประชาชน

2. การปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ ในแต่ละส่วนราชการ ควรมีการ ตรวจสอบผลงานตามมาตรฐานตำแหน่งของแต่ละวิชาชีพ จัดทำเป็นรูปแบบหนังสือผลงาน เพื่อเป็น ข้อมูลใช้ประกอบการพิจารณาคำเนิการของฝ่ายบริหารเช่น ประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเลื่อนขั้น เงินเดือน ตลอดจนตรวจสอบผลผลิตการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ

3. ควรมีขั้นตอนการกลั่นกรองเรื่องร้องเรียนที่ประสานงานร่วมกันตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ และ ท้องถิ่น รวมทั้งจัดชุดเฉพาะกิจเพื่อสืบหาข้อมูลของเรื่องร้องเรียนว่าเป็นความจริงมากน้อยแค่ไหน

4. องค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อต้องมีการถ่ายทอดองค์ความรู้จัดฝึกอบรมพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อในแต่ละสายงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อที่เกี่ยวข้องกับประชาชนให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรเก็บข้อมูลของเจ้าหน้าที่ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล บึงชำอ้อระดับปฏิบัติการ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกด้านการปฏิบัติการและควรเก็บข้อมูลของประชาชน ในแต่ละชุมชน

2. การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรจัดทำในเชิงปริมาณ เพื่อสามารถเก็บตัวอย่างได้ครั้งละมาก ๆ และ ทัวถึงกว่าเชิงคุณภาพในระยะเวลาที่จำกัด

บรรณานุกรม

- โกวิท พวงงาม. (2546). การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2541). เทคนิควิธีการวิเคราะห์นโยบาย. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์. (2544). การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). การสร้างธรรมาภิบาล (good governance) ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร และสังศิต พิริยะรังสรรค์. (2537). คอร์รัปชันกับประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษา เศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรทิพย์ คำพอ. (2544). พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : วัชรินทร์สาส์น.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2547). รัฐประศาสตร์ ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา (ค.ศ.1887 - ค.ศ.1970). (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พ.อ.อุทัย ศรีชลาลักษณ์. (2548). หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้น ผลงานตามยุทธศาสตร์ : ศึกษากรณี ระบบการติดตามประเมินผลของกองทัพบก.
- ภาคภูมิ นิยมวิทย์พันธุ์. (2546). ความเป็นธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบลคงบัง อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. (2545). การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและ สังคมที่ดี. กรุงเทพฯ: บริษัท อาทิตย์ โพรดักส์ กรุ๊ป จำกัด.
- สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. (2545). การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: บริษัท อาทิตย์ โพรดักส์ กรุ๊ป จำกัด.

สำนักงบประมาณ. (2542). การประเมินผลการพัฒนาการส่งออกของประเทศไทย :

ศึกษาเฉพาะเรื่อง ประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการ/ สำนักประเมินผล สำนักงบประมาณ.

กรุงเทพฯ: สำนักงบประมาณ.

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2548). สำนักนายกรัฐมนตรีปีที่...กองแผนงานและวิชาการ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ: กองแผนงานและวิชาการสำนักงาน

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.

สุวกิจ ศรีปีดลา. (2546).การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณี

สถาบันราชภัฏมหาสารคาม

องค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ. (2553). รายงานการวิจัยการสำรวจความพึงพอใจของประชาชน

ต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ. ปทุมธานี:องค์การบริหารส่วนตำบลบึง

ชำอ้อ.

เลิศ สังกวาลย์เล็ก. (2554,6 สิงหาคม 2554).รอนายกององค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ.สัมภาษณ์.

พรชัย ทองสัมฤทธิ์. (2554,16 กันยายน 2554).ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ.สัมภาษณ์.

บุญออม คงมี. (2554,10 กันยายน 2554).หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ.

สัมภาษณ์.

ประยูร อินโต. (2554,5 สิงหาคม 2554).ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 11 ตำบลบึงชำอ้อ.สัมภาษณ์.

นิวัต อินอ้า. (2554, 20 กันยายน 2554).ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 12 ตำบลบึงชำอ้อ.สัมภาษณ์.

จรัส สวงพงษ์. (2554,25 สิงหาคม 2554).สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ.

สัมภาษณ์.

ชโลม มีศิลป์. (2554,13 กันยายน 2554).สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ.สัมภาษณ์

ลำเจียก อินโต. (2554,16 สิงหาคม 2554). สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ. สัมภาษณ์.

ชัยรัตน์ รักเดช. (2554,11 กันยายน 2554).ประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบึงชำอ้อ.สัมภาษณ์.

สมเกียรติ ชูชมชื่น. (2554,18 สิงหาคม 2554).ประชาชน หมู่ที่ 7 ตำบลบึงชำอ้อ.สัมภาษณ์.

นันทวัน จันทร์เจริญ (2554,16 สิงหาคม 2554).ประชาชน หมู่ที่ 9 ตำบลบึงชำอ้อ.สัมภาษณ์.

วุฒิชัย เหลืองประดิษฐ์. (2554,20 กันยายน 2554). หน้าที่ส่วนผู้จัดการ หจก.วังบาดาลคลื่นนิ่ง.นนทบุรี

สัมภาษณ์.

ตำรวจ เณลิมเกียรติศักดิ์.(2554,25 กันยายน 2554). หน้าที่ส่วนผู้จัดการ หจก.สมชัย คอนสตรัคชั่น สระบุรี.

สัมภาษณ์.

